

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

МАРЧІЙ-ДМИТРАШ Тамара Михайлівна

УДК 371.13: 81'243:378 + 373.4

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

13. 00. 04 – теорія і методика професійної освіти

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Тернопіль – 2010

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент

ВОВК Мирон Васильович,

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, завідувач кафедри
мистецьких дисциплін.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор

КОДЛЮК Ярослава Петрівна,

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,
професор кафедри педагогічної майстерності
та освітніх технологій;

кандидат педагогічних наук, професор

ЧУЛКОВА Людмила Опанасівна,

Бердянський державний педагогічний
університет, професор
кафедри іноземних мов.

Захист відбудеться 28 січня 2011 року о 12 год. 30 хв. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 58.053.03 в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка за адресою: зала засідань (каб. № 30), вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, 46027.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка за адресою: вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, 46027.

Автореферат розіслано 27 грудня 2010 р.

Учений секретар

спеціалізованої вченої ради

Г. М. Мешко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Актуальність дослідження проблеми організації навчальної діяльності учнів під час вивчення іноземної мови в початковій школі зумовлена реформуванням змісту освіти, започаткуванням шкільного навчання з шести років, оволодінням іноземною мовою з другого класу, необхідністю реалізації творчого потенціалу учасників навчального процесу.

У контексті означеного особливої ваги набуває підготовка майбутніх учителів початкової школи з додатковою спеціальністю “Іноземна мова” до формування в молодших школярів основ комунікативної компетенції, зацікавлення та мотивації до вивчення іноземної мови як засобу спілкування. Від рівня теоретичної, методичної підготовки вчителя, вміння знаходити і використовувати ефективні форми та методи впливу на процес і результат навчальної діяльності безпосередньо залежить якість оволодіння учнями іноземною мовою.

Педагогічна діяльність учителя на етапі організації забезпечує координацію навчальних функцій суб’єктів освітнього процесу, стимулювання їх активності, розподіл навчального навантаження, залучення учнів до самостійної роботи, коригування процесу пізнання, контроль, оцінювання, аналіз результатів навчання. Організація навчальної діяльності – це один із компонентів управлінської діяльності вчителя іноземної мови, його взаємодія з учнями початкової школи, яка забезпечує засвоєння знань, формування вмінь і навичок, розвиток пізнавальних інтересів.

Результати аналізу наукової психологічної, педагогічної та методичної літератури і практичного досвіду педагогів свідчать, що майбутні вчителі іноземних мов недостатньо володіють теоретичними і методичними знаннями про вікові особливості молодших школярів, специфіку їх навчальної діяльності, використовують традиційні форми і методи роботи.

Психолого-педагогічні особливості підготовки майбутніх учителів початкової школи відображено в дослідженнях М. Вовка, М. Гайдур, М. Овчинникової, О. Савченко, Н. Суласвої, Л. Філатової, В. Чайки. Вагомими для нашого дослідження стали праці О. Ветохова, Л. Виготського, Д. Ельконіна, І. Зимньої, Я. Кодлюк, Н. Кудикіної, О. Леонтєва, О. Люблінської, О. Паршикової, В. Сухомлинського. Теоретико-методологічні основи підготовки вчителів іноземних мов висвітлено у працях О. Бігич, О. Гончарової, Т. Зубенко, С. Ніколаєвої, В. Редька, С. Роман, Л. Чулкової. Специфіку організації навчальної діяльності учнів різних вікових категорій досліджували Т. Донченко, О. Катеруша, А. Клименко, В. Крутий, О. Кузьміна, І. Куліш, М. Матішак, Н. Потапова, Т. Пушкарьова, О. Ярошенко.

Питання підготовки майбутніх педагогів до організації та активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи відображено у працях М. Гайдур, В. Михальської, М. Овчинникової, С. Ратовської, Н. Суласвої, Л. Філатової.

Результати аналізу дисертаційних і монографічних праць свідчать про наявні прогалини у підготовці майбутніх учителів іноземних мов початкової школи до ефективної організації навчальної діяльності учнів. Відповідно це увиразнює низку суперечностей у сучасній вищій педагогічній професійній освіті:

– між потребами сучасної початкової школи і низьким рівнем готовності майбутніх педагогів з додатковою спеціальністю “Іноземна мова” до ефективної організації навчальної діяльності в школі першого ступеня;

– між ускладненням професійної діяльності вчителя іноземної мови в початковій школі і недостатнім рівнем сформованості умінь організовувати навчальну діяльність молодших школярів;

– між усвідомленням необхідності організації дидактичних ігор у процесі вивчення іноземної мови молодшими школярами і недостатністю їх використання учителями як ефективного системотвірного методу навчання.

Актуальність досліджуваної проблеми, її значущість для підвищення ефективності підготовки майбутніх учителів іноземних мов зумовили вибір теми дисертаційної роботи – **“Підготовка майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності у початковій школі”**.

Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до тематичного плану наукових досліджень кафедри теорії та методики дошкільної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у руслі теми “Підготовка майбутнього педагога до професійної діяльності в умовах трансформації суспільного устрою та інтегрування України в європейський освітній простір” (номер державної реєстрації 0106U009432). Тему дисертації затверджено Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 6 від 26. 12. 2006 р.) та погоджено Радою з координації наукових досліджень у галузі педагогіки і психології АПН України (протокол № 3 від 25. 03. 2008 р.).

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити педагогічні умови підготовки майбутніх учителів іноземних мов початкової школи до організації навчальної діяльності учнів.

Завдання дослідження:

1. На основі аналізу психолого-педагогічної літератури з’ясувати особливості організації навчальної діяльності учнів початкової школи в процесі вивчення іноземної мови.

2. Конкретизувати критерії та показники для визначення рівнів сформованості готовності майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності учнів початкової школи.

3. Розробити модель підготовки майбутніх учителів іноземних мов школи першого ступеня до ефективної організації навчальної діяльності учнів.

4. Визначити та експериментально перевірити педагогічні умови підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності учнів початкової школи.

Об’єкт дослідження – підготовка майбутніх учителів початкової школи з додатковою спеціальністю “Іноземна мова” у вищих навчальних закладах.

Предмет дослідження – педагогічні умови підготовки майбутніх учителів іноземних мов початкової школи до організації навчальної діяльності учнів.

Теоретико-методологічною основою дослідження є державні документи про реформування національної освіти; концептуальні положення психології, педагогіки про особливості навчальної діяльності учнів початкової школи; комунікативно-ігровий підхід до вивчення іноземних мов; праці про специфіку навчального процесу початкової школи (Г. Костюк, В. Крутій, О. Савченко), гру і вплив ігрової діяльності на вивчення іноземної мови та особистісний розвиток молодших школярів (Л. Андрєєва, Т. Бабенко, А. Басіна, В. Букатов, О. Гаврилова, Д. Ельконін, О. Казанічер, Н. Кудикіна, О. Паршикова, Ю. Федусенко), професійну підготовку фахівців до організації навчальної діяльності (М. Гайдур, В. Михальська, М. Овчинникова, С. Ратовська, О. Серняк).

Для реалізації поставлених завдань використано такі **методи дослідження**:

1) теоретичні: аналіз, синтез, порівняння й узагальнення, класифікація з метою з’ясування стану теорії і практики проблеми;

2) емпіричні: діагностичні (анкетування, бесіда, тестування, інтерв’ювання); обсерваційні (пряме, безпосереднє, опосередковане спостереження) з метою отримання даних у процесі педагогічного експерименту; аналіз змісту документації вищого навчального закладу для виявлення стану підготовки студентів до організації навчальної діяльності у початковій школі; педагогічний експеримент для обґрунтування педагогічних умов підготовки вчителів іноземних мов початкової школи до організації навчальної діяльності, перевірки ефективності розробленої програми;

3) статистичні: методи математичної статистики для обробки, порівняння та узагальнення експериментальних даних.

Дослідження здійснювалось у три етапи впродовж 2006–2010 років.

На першому, *організаційному етапі* (2006–2007 рр.) вивчено стан досліджуваної проблеми у психологічній, педагогічній, методичній літературі; визначено основні положення та напрями, розроблено програму дослідження; здійснено спостереження за організацією навчальної діяльності в початкових школах м. Івано-Франківська.

На другому, *дослідницько-експериментальному етапі* (2007–2009 рр.) розроблено методики експерименту; визначено критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх

учителів початкової школи з додатковою спеціальністю “Іноземна мова” до організації навчальної діяльності; проведено констатувальний зріз; обґрунтовано модель та умови підготовки майбутніх педагогів; розроблено і впроваджено спецкурс “Організація дидактичних ігор у навчально-виховному процесі початкової школи (на матеріалі вивчення іноземної мови)” у навчальний процес вищого навчального закладу.

На третьому, *узагальнюючому етапі* (2009–2010 рр.) проаналізовано та оброблено результати формувального етапу експерименту; узагальнено провідні ідеї дослідження; сформульовано висновки; оформлено результати дослідження.

Експериментальна база дослідження. Дослідження здійснено на базі Педагогічного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (спеціальність “Початкове навчання. Англійська мова”, 148 студентів), педагогічного факультету Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (спеціальність “Початкова освіта. Англійська мова”, “Початкова освіта. Німецька мова”, 68 студентів), педагогічного факультету Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (спеціальність “Початкове навчання та англійська мова і література”, 70 студентів). Дослідженням було охоплено 286 студентів названих вище закладів, на констатувальному етапі експерименту – 54 учителі іноземних мов та 228 учнів початкових шкіл (СШ № 5, СШ № 11, ЗШЛ № 23, ЗШ № 3, 7, 13, ПЗШ “Католицька школа святого Василя Великого”) м. Івано-Франківська.

Наукова новизна і теоретичне значення дослідження полягає в тому, що вперше:

– розроблено й обґрунтовано модель підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності у школі першого ступеня, структурними компонентами якої є: мета, завдання, принципи (психологічні, загальнодидактичні, методичні, специфічні організаційні), компоненти (змістовий, процесуально-ігровий, організаційно-креативний), умови, етапи підготовки (підготовчий, організаційний, практичний, рефлексивний), організація навчальної діяльності учнів початкової школи, рівні сформованості готовності організувати навчальну діяльність, (початковий, репродуктивний, креативний), критерії готовності, результат;

– теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено основні педагогічні умови підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності у початковій школі: урахування у змісті фахових і психолого-педагогічних дисциплін особливостей організації навчальної діяльності учнів початкової школи, реалізація комунікативно-ігрового підходу під час вивчення спецкурсу, створення креативно-ігрового середовища у процесі інтерактивної взаємодії суб’єктів навчального процесу у вищій педагогічній школі.

Конкретизовано критерії (когнітивний, реконструктивний, креативно-ігровий), показники та рівні сформованості готовності майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності учнів початкової школи.

Уточнено зміст понять “дидактична гра як системотвірний метод вивчення іноземної мови в початковій школі”, “готовність учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності молодших школярів”.

Подальшого розвитку набули положення про особливості організації навчальної діяльності під час вивчення іноземної мови в початковій школі.

Практичне значення дослідження полягає у розробці програми спецкурсу “Організація дидактичних ігор у навчально-виховному процесі початкової школи (на матеріалі вивчення іноземної мови)”, відповідних методичних рекомендацій для майбутніх учителів іноземних мов початкової школи. Розроблено методики дослідження рівнів сформованості готовності студентів до організації навчальної діяльності у початковій школі. Результати дослідження можуть бути використані в підготовці майбутніх учителів початкової школи з додатковою спеціальністю “Іноземна мова” у вищих навчальних закладах.

Основні положення дослідження **впроваджено** у навчальний процес Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (довідка № 49 від 04. 12. 2008 р.), Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (довідка № 679 від 01. 07. 2009 р.), Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (довідка № 01- 01 / 06- 01 / 006 від 13. 01. 2010 р.), у навчальний процес Івано-Франківської ПЗШ I–III ступенів “Католицька школа святого Василя Великого” (довідка № 42 від 12. 04. 2010 р.), загальноосвітньої школи-ліцею № 23 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (довідка № 475 від 17. 05. 2010 р.).

Вірогідність, надійність результатів і висновків дослідження забезпечено обґрунтованістю вихідних положень, коректним застосуванням методів дослідження, адекватних його меті і завданням, аналізом отриманих результатів експерименту та його апробацією, ефективністю результатів застосування розробленої програми.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження оприлюднено на науково-практичних конференціях: міжнародних – “Трансформація особистості в умовах соціально-політичних та економічних змін” (Чернівці, 17–18 травня 2007 р.); “Розвиток наукових досліджень 2007” (Полтава, 26–28 листопада 2007 р.); на Других міжнародних педагогічних читаннях на пошану члена-кореспондента АПН України, доктора педагогічних наук, професора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Богдана Ступарика “Проблема якості виховання і навчання у системі безперервної освіти” (Івано-Франківськ, 24–25 листопада 2008 р.); “Етновиховний простір сучасних закладів освіти в умовах глобалізації: стан і перспективи” (Івано-Франківськ–Хмельницький, 15–16 квітня 2010 р.); всеукраїнських – “Проблеми психології спілкування” (Рівне, 21–23 листопада 2007 р.); “Соціально-педагогічні основи розвитку особистості в загальнолюдському,

національному та соціокультурному контексті” (Кам’янець-Подільський, 25–26 лютого 2010 р.) та щорічних науково-практичних конференціях кафедр теорії та методики дошкільної освіти і мистецьких дисциплін Педагогічного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника впродовж 2006–2010 рр.

Публікації за темою наукового дослідження. Результати дисертаційного дослідження відображено в 11 одноосібних публікаціях, 7 з яких – у фахових виданнях.

Структура дисертації. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, додатків і списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації – 252 сторінки, основний текст викладено на 183 сторінках. У роботі вміщено 30 таблиць та 14 рисунків. Список використаної літератури охоплює 364 джерела, з них 19 – іноземною мовою.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність наукового дослідження, визначено його мету, завдання, об’єкт, предмет, методи, наукову новизну, теоретичне і практичне значення, наведено відомості про апробацію та публікації результатів, структуру і обсяг дисертації.

У першому розділі – **“Підготовка майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності учнів початкової школи як педагогічна проблема”** – проаналізовано наукові джерела з проблеми дослідження, висвітлено основні підходи до її розв’язання, визначено особливості підготовки майбутніх учителів початкової школи з додатковою спеціальністю “Іноземна мова”, організації навчальної діяльності у початковій школі, дидактичних ігор; уточнено сутність понять “дидактична гра як системотвірний метод вивчення іноземної мови в початковій школі”, “готовність учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності учнів початкової школи”.

За результатами аналізу науково-педагогічної літератури з’ясовано особливості професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи з додатковою спеціальністю “Іноземна мова”: спрямованість на формування комунікативної компетенції студентів; особистісна зорієнтованість підготовки; орієнтація на професійний потенціал; урахування індивідуальних, вікових психофізіологічних особливостей молодших школярів, специфіки вивчення іноземної мови та стану її викладання в традиційній системі діяльності початкової школи.

Молодший шкільний вік – це період життя дитини, під час якого активно розвиваються психічні функції, що визначають її розвиток. Тому успіх у вивченні іноземної мови на ранніх етапах залежить передусім від якості та кількості іншомовних матеріалів, відповідності методики навчання іноземної мови психофізіологічним особливостям дітей молодшого шкільного віку (мовна здібність, здатність до точної імітації, імпринтингу, легкого відтворення іншомовної фонетичної системи, комунікабельність, підлеглість авторитету вчителя, емоційність,

допитливість, широта інтересів, домінування ігрових інтересів, розвинена уява, наочно-образне мислення, нестійкість уваги, нестабільність нервової системи, синкретичність сприймання (Н. Білоножко, О. Паршикова, С. Шустваль)) і професійної підготовки вчителя до організації навчальної діяльності.

На основі аналізу різних підходів до структуризації навчальної діяльності (Т. Донченко, О. Катеруша, М. Овчинникова, О. Савченко) визначено її компоненти: цільовий (орієнтація навчання іноземної мови на досягнення практичної, освітньої, розвивальної, виховної цілей); мотиваційний (забезпечення позитивного ставлення до навчальної діяльності), змістовий (знання, вміння, навички, способи дій), процесуально-ігровий (дії, операції, ігри, за допомогою яких виконується діяльність), результативний (аналіз результатів), контрольньо-оцінювальний (виявлення рівня засвоєння учнями матеріалу, правильності виконання вправ тощо). Єдність зазначених компонентів сприяє високому рівню ефективності організації навчальної діяльності молодших школярів, яку розуміємо як упорядкованість дій учителя й учнів відповідно до цілей вивчення іноземної мови; важливий компонент управлінської діяльності вчителя.

Організація навчальної діяльності як процесу складається з трьох етапів: підготовчого, виконавчого та аналітично-коригувального. На підготовчому етапі вчитель іноземної мови визначає цілі навчальної діяльності, способи їх реалізації, обсяг навчального матеріалу, підбирає засоби, необхідну літературу, визначає час, необхідний для виконання вправ. Виконавчий етап базується на взаємодії вчителя й учнів, формуванні мотивації, забезпеченні умов для виконання завдань. Аналітично-коригувальний етап передбачає оцінювання навчальних дій учнів, аналіз, коригування навчальної діяльності молодших школярів з метою сприяння вивченню іноземної мови. У дослідженні сконцентровано увагу на формах організації навчальної діяльності за кількістю учасників (індивідуальна, парна, групова, фронтальна), зовнішніми характеристиками навчального процесу (урок, консультація, додаткові вправи, домашня навчальна робота, факультатив, гурток, конкурс).

Виокремлено основні особливості організації навчальної діяльності молодших школярів у процесі вивчення іноземної мови: спрямованість навчання на засвоєння іншомовних зразків, елементарних знань з іноземної мови; забезпечення відповідності навчального матеріалу індивідуальним, віковим психофізіологічним особливостям молодших школярів, мотивування навчальної діяльності; залежність результатів вивчення іноземної мови від ставлення молодшого школяра до навчального процесу; зацікавленість насамперед процесом навчання, а не результатом; дотримання принципу емоційності; необхідність використання різних форм навчальної діяльності; урахування вчителем іноземної мови потреби дітей в іграх і спілкуванні; формування комунікативної компетенції на основі використання навчальних та ігрових ситуацій.

У роботі зосереджено увагу на дидактичних іграх як системотвірному методі вивчення іноземної мови, активізації навчальної діяльності. За умови осмисленого вибору та цільової організації дидактичні ігри здатні розвивати сприймання, увагу, пам'ять, мислення, мовлення, уяву та комунікативні навички молодших школярів. Дидактичну гру визначено як метод навчання фонетики, лексики, граматики, стилістики іноземної мови для оволодіння учнями знаннями, уміннями та навичками читання, аудіювання, мовлення і письма. Обґрунтовано підходи до організації дидактичних ігор: особистісно орієнтований, комунікативний, діяльнісний, сугестивний та комунікативно-ігровий. У дослідженні особливу увагу приділено комунікативно-ігровому. Доведено, що дидактичні ігри є поліфункціональними і, виконуючи певні функції (навчальну, виховну, розвивальну, комунікативну, діагностичну, ігротерапевтичну, коригувальну, мотиваційну, розважальну, моделювальну, інформативну, формувальну, соціокультурну і функцію самореалізації та міжнаціональної комунікації), забезпечують досягнення очікуваних результатів насамперед за умови їх комплексного використання з поступовим ускладненням завдань і змісту.

На основі узагальнення отриманих результатів анкетування, інтерв'ювання, спостережень, бесід із студентами під час практики, вчителями іноземних мов початкових шкіл з'ясовано, що вони мають труднощі з організацією навчальної діяльності учнів (невміння "втримати" увагу учнів на тривалій період часу та залучити до роботи всіх учасників навчальної діяльності, мотивувати їх до активної діяльності; недостатність інформації про психологічну потребу молодших школярів у грі, цінність дидактичних ігор для вивчення іноземної мови та особистісного розвитку молодших школярів; орієнтація на запам'ятовування матеріалу та відтворення інформації). На важливості спеціальної підготовки вчителя до організації навчальної діяльності під час вивчення іноземної мови молодшими школярами наголошувало 87% (47) опитаних учителів та 89,5% (182) студентів, не вважали потрібною таку методичку 11% (6) педагогів та 6% (17) студентів, не визначились 1 учитель (2%) та 9 студентів (4,5%). Отже, можна стверджувати про доцільність та необхідність спеціальної програми підготовки вчителів іноземних мов до організації навчальної діяльності молодших школярів.

Для формування у майбутніх педагогів умінь організовувати навчальну діяльність у розділі проаналізовано методи активного навчання (Л. Волкова, М. Воровка, В. Коломієць, І. Куліш, О. Штепа, П. Щербань), які спрямовано на моделювання педагогічних ситуацій з метою формування професійної готовності. Готовність студентів до організації навчальної діяльності розуміємо як стан особистості, яка володіє іноземною мовою і теоретичними знаннями про зміст, форми, особливості навчальної діяльності, відповідними вміннями і навичками її організувати у процесі вивчення іноземної мови молодшими школярами.

У другому розділі – **“Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності учнів**

початкової школи” – конкретизовано критерії, показники для визначення рівнів сформованості готовності майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності в школі першого ступеня, розроблено модель, обґрунтовано педагогічні умови підготовки студентів до організації навчальної діяльності молодших школярів.

З метою встановлення рівнів сформованості готовності майбутніх учителів початкової школи з додатковою спеціальністю “Іноземна мова” до організації навчальної діяльності визначено критерії з відповідними показниками: когнітивний (сукупність знань про особливості навчальної діяльності та її організацію), реконструктивний (сформованість практичних умінь), креативно-ігровий (творчий підхід учителя до організації навчальної діяльності, вміння використовувати дидактичні ігри для вивчення іноземної мови). Відповідно до критеріїв та показників охарактеризовано три рівні сформованості готовності: початковий, репродуктивний та креативний.

На підставі означених критеріїв, показників і рівнів діагностовано стан готовності студентів до організації навчальної діяльності в початковій школі. Дослідження реалізовано в Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка, Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка та Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Експериментом охоплено 286 студентів IV–V курсів спеціальності “Початкове навчання. Англійська мова” впродовж 2006–2010 років (148 осіб експериментальної та 138 – контрольної груп).

Результати діагностики на констатувальному етапі дослідження свідчать, що підготовка студентів до організації навчальної діяльності в початковій школі потребує вдосконалення. Така ситуація пов’язана з тим, що проблемі організації навчальної діяльності не приділено достатньої уваги під час викладання дисциплін професійного спрямування; підготовку, зазвичай, зосереджено на змістовому аспекті предметів, а не на практичному; майбутні вчителі не переконані в необхідності самостійно досліджувати це питання. Основними причинами є слабка мотивація студентів працювати в початковій школі, складність роботи вчителя, низька зарплата, низький рівень володіння іноземною мовою, недостатній обсяг знань про навчальний процес, особливості організації навчальної діяльності.

Ураховуючи результати досліджень (О. Гончарова, Н. Дівінська, Т. Зубенко, Н. Сулаєва, Л. Філатова, Н. Яременко) і дані констатувального етапу, обґрунтовано модель підготовки студентів до організації навчальної діяльності в початковій школі (рис. 1): *мета* (підготовка майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності в початковій школі); *завдання* (поєднувати теорію з практикою організації навчальної діяльності, сприяти зацікавленню та позитивному ставленню студентів до оволодіння вміннями організувати навчальну діяльність у початковій школі, формувати систему професійних знань, умінь та навичок за допомогою

використання методів активного навчання); *принципи* підготовки (психологічні, загальнодидактичні, методичні, специфічні організаційні); *компоненти* підготовки (змістовий, процесуально-ігровий, організаційно-креативний); педагогічні *умови* (урахування у змісті фахових і психолого-педагогічних дисциплін особливостей організації навчальної діяльності учнів початкової школи, реалізація комунікативно-ігрового підходу під час вивчення спецкурсу, створення креативно-ігрового середовища у процесі інтерактивної взаємодії суб'єктів навчального процесу у вищій педагогічній школі); *етапи* підготовки; компоненти, форми, етапи організації навчальної діяльності; *рівні* сформованості готовності організовувати навчальну діяльність (початковий, репродуктивний, креативний), *критерії* готовності, *результат*.

Формувальний експеримент передбачав реалізацію підготовчого, організаційного, практичного, рефлексивного етапів.

Мета підготовчого етапу – підготовка студентів до експериментального навчання (вибір тем, визначення цілей і завдань запланованої роботи, обговорення з майбутніми вчителями іноземних мов початкової школи очікувань від навчання, мотивація до професійної діяльності, моделювання педагогічних ситуацій, навчально-педагогічних ігор, визначення ролей і правил ігор, розробка критеріїв оцінювання діяльності). Реалізовано педагогічну умову врахування у змісті фахових і психолого-педагогічних дисциплін особливостей організації навчальної діяльності учнів початкової школи. Задля цього удосконалено зміст окремих дисциплін з метою оптимізації підготовки до означеного виду діяльності (“Педагогіка”, “Загальна психологія”, “Вікова психологія”, “Педагогічна психологія”, “Вступ до спеціальності”, “Основи педагогічної майстерності”, “Основи культури і техніки мови”, “Методика навчання української мови”, “Методика навчання іноземної мови в початковій школі”, “Країнознавство”, “Практичний курс англійської мови”). Особливу увагу було зосереджено на особливостях, формах навчальної діяльності молодших школярів, дидактичних іграх як методі навчання іноземної мови в початковій школі. Студенти готували доповіді, розробляли плани-конспекти уроків, детально аналізували компоненти, етапи організації навчальної діяльності, передбачали можливі труднощі та шляхи їх подолання.

Основою організаційного етапу стало вивчення спецкурсу “Організація дидактичних ігор у навчально-виховному процесі початкової школи (на матеріалі вивчення іноземної мови)”. Таким чином, реалізовано комунікативно-ігровий підхід. Мета спецкурсу – сформувати вміння у майбутніх учителів іноземних мов організовувати дидактичні ігри під час використання різних форм навчальної діяльності в початковій школі. Етап передбачав актуалізацію знань, формування в студентів організаторських, комунікативних умінь і навичок.

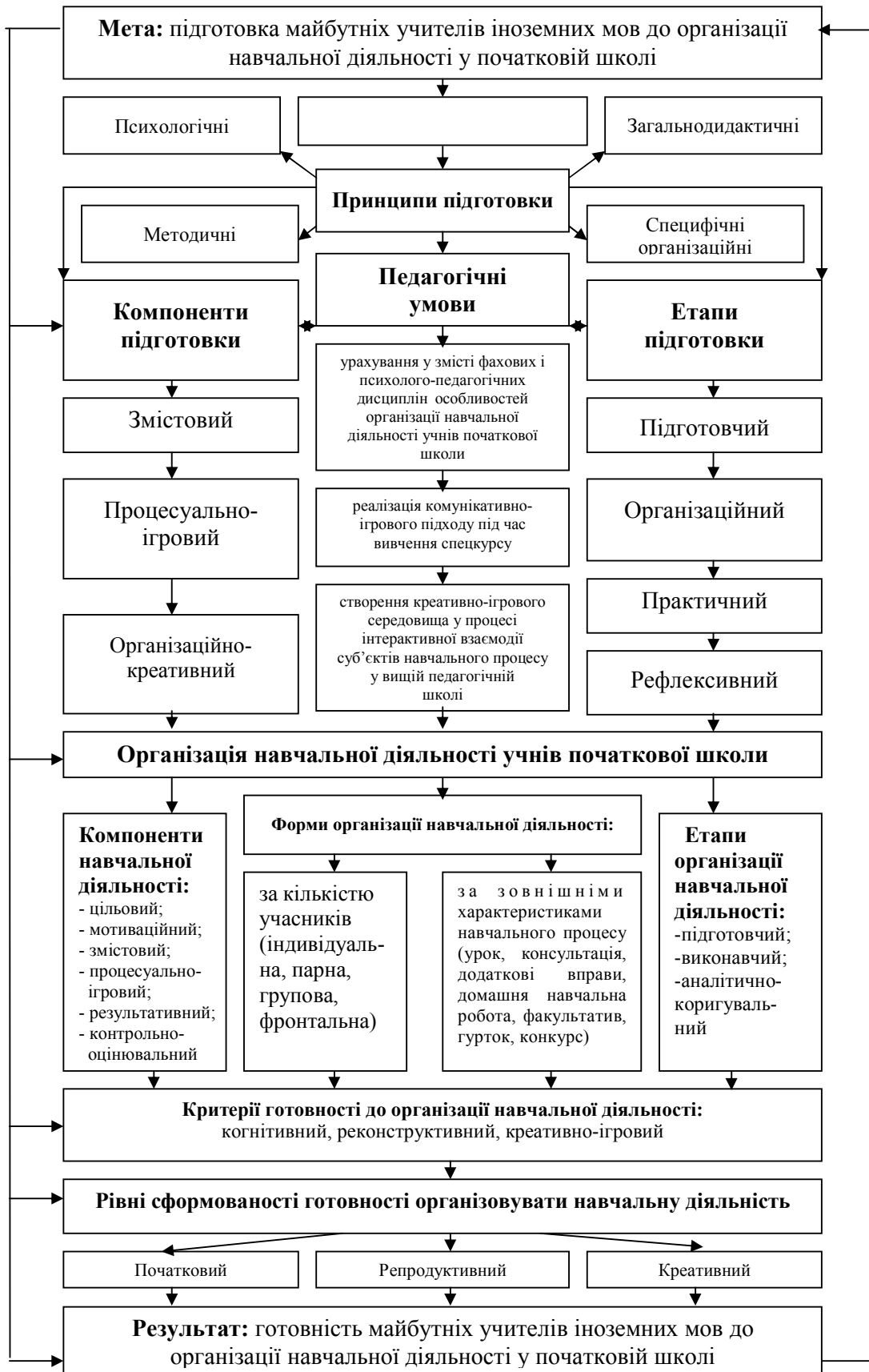

Рис. 1. Модель підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності у початковій школі

До уваги майбутніх учителів було запропоновано низку лекційних, семінарських, практичних занять, дискусії, обговорення й аналіз планів-конспектів уроків, планів гуртків, консультацій з іноземної мови, навчально-педагогічні ігри, самостійну роботу та творчі завдання. Реалізуючи комунікативно-ігровий підхід, використовували, зокрема, психокорекційні та комунікативно-ігрові вправи (за І. Кукуленко-Лук'янець): “Порожній стілець” (An Empty Chair), “Актори” (The Actors), “Подарунки на день народження” (Birthday Presents), “Інтерв'ю” (Interview), “Чарівна тварина” (A Magic Animal).

Практичний етап спрямовували на формування та вдосконалення професійних умінь студентів організовувати навчальну діяльність, розвиток їх творчого мислення. Відповідно реалізовано педагогічну умову – створення креативно-ігрового середовища у процесі інтерактивної взаємодії суб'єктів навчального процесу у вищій педагогічній школі. Використано навчально-педагогічні ігри, мікрОВикладання, у процесі яких студенти, виконуючи завдання, вчилися організовувати форми навчальної діяльності, ігри, знаходити причини невдач, вести бесіду, діалог, аналізувати і порівнювати результати роботи, таким чином розвиваючи відповідні вміння і навички. Завдяки комунікації та іграм підготовку спрямовано на розвиток творчого потенціалу студентів, їх самостійності.

Важливим елементом експериментального навчання стала самостійна робота студентів. Вона сприяла розширенню знань про навчальну діяльність, формуванню творчого мислення, дисциплінованості, відповідальності, самостійності майбутніх учителів. Використано такі види самостійної роботи зі студентами: пошук та вивчення додаткової літератури, з'ясування змісту термінів, конспектування, моделювання ситуацій, складання планів-конспектів уроків, планів гуртків, консультацій, конкурсів з іноземної мови, схем, таблиць, написання рефератів, доповідей, творчих робіт, укладання картотек публікацій, використання Інтернету для пошуку необхідної інформації, письмові контрольні роботи. Майбутні вчителі аналізували підручники для навчання іноземної мови молодших школярів, навчально-методичне забезпечення досліджуваної проблеми, періодичні видання, дидактичні матеріали тощо, створили “банк дидактичних ігор з іноземної мови”.

Під час педагогічної практики студенти проводили пробні, залікові уроки з іноземної мови, організовували роботу гуртків, факультативів, консультаційних пунктів, вивчали досвід використання дидактичних ігор учителями іноземних мов у початковій школі, виявляли проблеми, з'ясовували їхні причини.

Мета рефлексивного етапу – закріплення вмінь організації навчальної діяльності на основі використання методів активного навчання; аналізу та оцінки студентами власної діяльності, своїх колег, виявлення помилок у роботі, прогалин у знаннях, формування висновків та пропозицій. Його зміст передбачав представлення студентами планів і розробок різних форм навчальної

діяльності, моделювання навчальних ситуацій, підведення підсумків та аналіз результатів, розробку рекомендацій для ефективної організації навчальної діяльності.

Після завершення експериментального навчання проведено зріз та виявлено зростання рівнів досліджуваної готовності (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка рівнів сформованості готовності майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності у початковій школі (у %) (прикінцевий зріз)

Рівні сформованості готовності	Група					
	ЕГ			КГ		
	До експерименту	Після експерименту	Приріст	До експерименту	Після експерименту	Приріст
Креативний	6,8	19,8	13	6,2	8,2	2
Репродуктивний	49,8	66,9	17,1	50,8	53,5	2,7
Початковий	43,4	13,3	-30,1	43,0	38,3	-4,7

Якщо до експериментального навчання показники рівнів сформованості готовності студентів експериментальної (ЕГ) та контрольної (КГ) груп майже не відрізнялися (лише на 1–2%), то після експериментального навчання простежено істотні відмінності між показниками.

Зміни, які відбулися в експериментальній групі, підтвердили ефективність реалізації педагогічних умов підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності у початковій школі. Так, креативного рівня готовності в експериментальній групі досягло 19,8% (29) студентів, водночас у контрольній – лише 8,2% (11) студентів. В обох групах більшість студентів оволоділа репродуктивним рівнем готовності до означеного виду діяльності, однак в експериментальній групі цей показник (66,9% (99) осіб) став таким у зв'язку з переходом студентів репродуктивного рівня на креативний та початкового – на репродуктивний. Натомість показники контрольної групи залишилися майже без змін (53,5% (74) осіб). В експериментальній групі суттєво зменшився початковий рівень готовності – з 43,4% (64) студентів до 13,3% (20) осіб; показник початкового рівня в контрольній групі зменшився лише на 4,7%.

Аналіз результатів отриманих даних свідчить про підвищення рівнів сформованості готовності майбутніх учителів початкової школи з додатковою спеціальністю “Іноземна мова” до організації навчальної діяльності внаслідок експериментального навчання, що, відповідно, підтвердило ефективність педагогічних умов підготовки.

ВИСНОВКИ

У дисертації теоретично узагальнено і практично вирішено проблему підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності молодших школярів.

1. На основі результатів теоретичного аналізу психологічної, педагогічної літератури конкретизовано зміст поняття “навчальна діяльність” та з’ясовано особливості її організації в початковій школі. Навчальну діяльність охарактеризовано як взаємодію вчителя й учнів початкової школи, яка забезпечує оволодіння знаннями з іноземної мови, формування комунікативних умінь і навичок, розвиток пізнавальних інтересів. Організація навчальної діяльності є одним із компонентів управлінської діяльності вчителя іноземної мови.

Основними особливостями організації навчальної діяльності молодших школярів визначено: спрямованість навчання на засвоєння елементарних знань з іноземної мови; залежність результатів вивчення іноземної мови від ставлення молодшого школяра до навчання; зацікавленість насамперед процесом навчання, а не результатом; дотримання принципу емоційності; необхідність мотивування, використання різних форм навчальної діяльності; урахування вчителем іноземної мови потреби в іграх і спілкуванні дітей; формування комунікативної компетенції на основі використання навчальних, ігрових ситуацій; забезпечення відповідності навчального матеріалу індивідуальним, віковим психофізіологічним особливостям молодших школярів (мовна здібність, здатність до точної імітації, імпринтингу, легкого відтворення іншомовної фонетичної системи, комунікабельність, підлеглість авторитету вчителя, емоційність, допитливість, широта інтересів, домінування ігрових інтересів, розвинена уява, наочно-образне мислення, нестійкість уваги, нестабільність нервової системи, синкретичність сприймання).

2. Ефективною для мотивації, розвитку мислення, мовлення, уяви, пам’яті молодших школярів, організації навчальної діяльності є дидактична гра як системотвірний метод вивчення іноземної мови. Ефективність її використання залежить від готовності й уміння вчителя креативно підходити до організації навчальної діяльності в початковій школі, його педагогічної обізнаності, майстерності та професіоналізму.

3. Готовність майбутніх учителів початкової школи з додатковою спеціальністю “Іноземна мова” до організації навчальної діяльності є станом особистості, яка володіє іноземною мовою та відповідними вміннями й навичками організувати означену діяльність молодших школярів для успішного оволодіння ними іноземною мовою.

4. На основі критеріїв (когнітивний, реконструктивний, креативно-ігровий) визначено рівні сформованості готовності майбутніх учителів іноземних мов організувати навчальну діяльність (початковий, репродуктивний та креативний). Студенти із початковим рівнем володіють елементарними знаннями про особливості, форми, етапи організації навчальної діяльності молодших школярів, у них не сформовані професійні організаторські вміння. У студентів із

репродуктивним рівнем простежується відсутність системних знань про означену діяльність, проте вони можуть діяти за аналогією. Креативний рівень притаманний студентам, які цілком готові до практичної організації навчальної діяльності учнів початкової школи, вони самостійні, володіють ґрунтовними знаннями, вміють творчо підходити до розв'язання складних педагогічних ситуацій. За результатами констатувального етапу експерименту визначено, що більшість студентів перебуває на початковому та репродуктивному рівнях сформованості готовності до означеної діяльності. Причинами такої ситуації є слабка мотивація студентів працювати в початковій школі, складність роботи вчителя, низька зарплатня, низький рівень володіння іноземною мовою, недостатній обсяг знань про особливості організації навчальної діяльності.

5. Розроблено модель підготовки майбутніх учителів іноземних мов у початковій школі до організації навчальної діяльності як цілісну педагогічну систему. Структурно вона охоплює взаємопов'язані компоненти: мету, завдання, принципи (психологічні, загальнодидактичні, методичні, специфічні організаційні), компоненти (змістовий, процесуально-ігровий, організаційно-креативний), педагогічні умови, етапи підготовки (підготовчий, організаційний, практичний, рефлексивний), компоненти, форми, етапи організації навчальної діяльності, рівні сформованості готовності організовувати навчальну діяльність (початковий, репродуктивний, креативний), критерії готовності та результат. На основі моделі розроблено програму підготовки майбутніх педагогів до означеної діяльності. Важлива складова експериментального навчання – спецкурс “Організація дидактичних ігор у навчально-виховному процесі початкової школи (на матеріалі вивчення іноземної мови)”, що у поєднанні з самостійною роботою і педагогічною практикою забезпечили опанування студентами теоретичними знаннями, професійними вміннями самостійної, колективної і творчої діяльності.

6. Визначено та обґрунтовано взаємопов'язані педагогічні умови підготовки студентів: урахування у змісті фахових і психолого-педагогічних дисциплін особливостей організації навчальної діяльності учнів початкової школи дало можливість детальніше вивчити та реалізувати комунікативно-ігровий підхід під час вивчення спецкурсу. Це сприяло створенню креативно-ігрового середовища у процесі інтерактивної взаємодії суб'єктів навчального процесу у вищій педагогічній школі та поступовому формуванню вмінь організації навчальної діяльності на основі використання методів активного навчання.

7. Доведено ефективність і дієвість педагогічних умов підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності молодших школярів у процесі експериментального навчання. Порівняльний аналіз отриманих даних на завершальному етапі експерименту свідчив про значне зростання в експериментальній групі 19,8% (29) студентів креативного рівня сформованості готовності організовувати навчальну діяльність у початковій школі порівняно з 6,8% (10) осіб на констатувальному етапі експерименту, репродуктивного рівня

досягло 66,9% (99) осіб, було 49,8% (74) студентів. Кількість студентів експериментальної групи з початковим рівнем готовності зменшилась із 43,4% (64) осіб до 13,3% (20) студентів.

У контрольній групі простежено незначні зміни (у межах 2–5%): креативний рівень – 8,2% (11) студентів, було 6,2%, (9) осіб); репродуктивний – 53,5% (74) майбутніх учителів, було 50,8% (70) осіб; початковий – 38,3% (53), було 43,0% (59) осіб.

Виконана дисертаційна робота не вичерпує всіх аспектів досліджуваної проблеми. Подальшого вивчення потребують питання підготовки вчителів іноземних мов до організації навчальної діяльності у дошкільних навчальних закладах, з учнями основної школи, в тому числі, на інтегрованих уроках, у системі післядипломної освіти.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ

ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Навчально-методичні матеріали

1. Марчій Т. М. Програма та методичні рекомендації до спецкурсу “Організація дидактичних ігор у навчально-виховному процесі початкової школи (на матеріалі вивчення іноземної мови)” / Т. М. Марчій. – Івано-Франківськ : Видавець Третяк І. Я., 2008. – 44 с.

Статті у фахових виданнях

2. Марчій Т. М. Особливості підготовки майбутнього вчителя іноземної мови у початкових класах / Т. М. Марчій // Джерела. – 2007. – №3/4. – С. 30–37.

3. Марчій Т. М. Врахування психолінгвістичного аспекту спілкування у підготовці вчителя іноземної мови у початкових класах / Т. М. Марчій // Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – Рівне, 2007. – Вип. 38. – С. 295–298.

4. Марчій Т. М. Теоретичні аспекти підготовки майбутнього педагога до роботи в навчальних закладах полікультурного освітнього простору / Т. М. Марчій // Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. – Івано-Франківськ, 2008. – Вип. 19/20. – С. 89–94.

5. Марчій Т. М. Особливості професійної підготовки творчого вчителя іноземної мови в початкових класах / Т. М. Марчій // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – Житомир, 2008. – Вип. 39. – С. 140–143.

6. Марчій Т. М. Проблеми підготовки майбутніх учителів іноземних мов до виховання та навчання молодших школярів / Т. М. Марчій // Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. – Івано-Франківськ, 2008. – Вип. 24. – С. 114–119.

7. Марчій Т. М. Готовність студентів до організації дидактичних ігор в початковій школі / Т. М. Марчій // Обрії. – 2009. – №2. – С. 77–79.

8. Марчій-Дмитраш Т. М. Освітній потенціал дидактичної гри у вивченні іноземної мови молодшими школярами / Т. М. Марчій-Дмитраш // Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. – Івано-Франківськ, 2010. – Вип. 35. – С. 161–164.

Статті у збірниках матеріалів конференцій

9. Марчій Т. М. Ігрова діяльність як засіб активізації навчального процесу молодших школярів / Марчій Т. М. // Мистецтво в сучасній школі: проблеми, пошуки : матеріали наук.-метод. конференції [“Актуальні проблеми мистецької освіти: історія і сучасність”], (Івано-Франківськ, березень 2007 р.) / за заг. ред. М. В. Вовка. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 89–93.

10. Марчій Т. М. Підвищення ефективності уроку англійської мови засобами дидактико-розвивальної гри / Марчій Т. М. // Трансформація особистості в умовах соціально-політичних та економічних змін : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (Чернівці, 17–18 травня 2007 р.). – Чернівці, 2007. – С. 488–493.

11. Марчій Т. М. Громадянське становлення української дитини при вивченні іноземної мови / Т. М. Марчій // Гілея : зб. наук. праць / гол. ред. В. М. Вашкевич. – К., 2008. – Вип. 15. – С. 386–387.

АНОТАЦІЇ

Марчій-Дмитраш Т. М. Підготовка майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності у початковій школі. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2010.

Дисертацію присвячено проблемі підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності у початковій школі. Проаналізовано особливості організації навчальної діяльності та дидактичних ігор під час вивчення іноземної мови, простежено їхній вплив на особистісний розвиток молодших школярів.

Уточнено сутність понять “навчальна діяльність”, “готовність майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності молодших школярів”.

Конкретизовано критерії (когнітивний, реконструктивний, креативно-ігровий), показники й рівні сформованості готовності (початковий, репродуктивний, креативний) студентів до організації навчальної діяльності у школі першого ступеня.

Розроблено модель підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації навчальної діяльності у початковій школі. Обґрунтовано і експериментально перевірено педагогічні умови підготовки студентів до означеного виду діяльності.

Ключові слова: учитель іноземної мови, професійна підготовка вчителів, організація навчальної діяльності учнів початкової школи, дидактична гра, готовність майбутнього вчителя до організації навчальної діяльності.

Марчий-Дмитраш Т. М. Подготовка будущих учителей иностранных языков к организации учебной деятельности в начальной школе. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 – теория и методика профессионального образования. – Тернопольский национальный педагогический университет имени Владимира Гнатюка. – Тернополь, 2010.

Диссертация посвящена проблеме подготовки будущих учителей иностранных языков к организации учебной деятельности в начальной школе. Проанализированы особенности организации учебной деятельности и дидактических игр во время изучения иностранного языка, обосновано их влияние на личностное развитие младших школьников.

Определена сущность понятий “учебная деятельность”, “готовность будущих учителей иностранных языков к организации учебной деятельности младших школьников”.

Конкретизированы критерии (когнитивный, реконструктивный, креативно-игровой), показатели и уровни сформованности готовности (начальный, репродуктивный, креативный) студентов к организации учебной деятельности в школе первой степени.

Разработана модель подготовки будущих учителей иностранных языков к организации учебной деятельности в начальной школе. Обоснованы и экспериментально проверены педагогические условия подготовки студентов к этому виду деятельности.

Ключевые слова: учитель иностранного языка, профессиональная подготовка учителей, организация учебной деятельности учеников начальной школы, дидактическая игра, готовность будущего учителя к организации учебной деятельности.

Marchiy-Dmytrash T. M. The future foreign languages teachers training for educational activity organization in primary school. – Manuscript.

The dissertation for acquiring a scientific degree of Candidate of Pedagogical Sciences, speciality 13.00.04 – theory and methods of professional education. – Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk. – Ternopil, 2010.

The dissertation is devoted to the problem of the future primary school teachers training with additional speciality “Foreign Language” for educational activity organization. The essence of notions “educational activity”, “readiness of future foreign languages teachers for junior pupils’ educational activity organization” is specified.

Analyzed scientific-pedagogical literature, main theoretical-scientific peculiarities of foreign languages teachers training in primary school are determined: the direction on the communicative competence of a foreign language teacher in primary school, the personal orientation of professional training, the orientation on professional potential, taking into consideration individual, age psychological, physiological peculiarities of junior pupils, the specific of foreign language learning and its teaching in the traditional system of primary school.

Educational activity is an interaction of a teacher and primary school pupils, which secures their knowledge, skills and habits forming, cognitive interests' development. The structure of educational activity includes aim, motivate, content, process-game, result, control-marked components. Their unity contributes to high level of educational activity organization in primary school, which is a regulation of a teacher and pupil's actions according to the aims of foreign language learning. It consists of three stages: preparatory, executive and analytical-correctional.

The main peculiarities of junior pupils' educational activity organization are: the direction on the learning of foreign patterns, the conformity of educational material to age peculiarities of pupils, motivation of educational activity, the dependence of results in foreign language learning on junior pupil's attitude to educational process, interest in the process of learning, the observance of emotional principle, the necessarily of educational activity's different forms using, taking into consideration by the foreign language teacher the need of children in games and communication, the forming of communicative competence using educational and game situations.

One of the effective methods of foreign languages learning is a didactic game. It was determined as a method of phonetics, vocabulary, grammar, stylistics studying for mastering knowledge, skills and habits in reading, audition, speaking and writing. The content, structure, principles, functions and peculiarities of didactic games for foreign language learning are analyzed, its influence on the junior pupils' personal development is observed.

The efficiency of educational activity organization is provided by a competent teacher. Different methods (educational discussions, solutions of pedagogical situations, educational-pedagogical games, modeling, portfolio) and forms (lections, seminars and practical studies, independent and educational-research work) were used to form organizing skills.

The readiness of students for educational activity organization is a state of a person who knows a foreign language, has theoretical knowledge of content, forms, peculiarities of educational activity, uses corresponding skills and habits for its organization in the process of foreign language learning by junior pupils.

To know students' readiness for educational activity organization the criteria (cognitive, reconstructive and creative-playing), indicators and readiness levels (initial, reproductive, creative) were concretized.

The main pedagogical conditions for effective future teacher's training for educational activity organization in primary school were determined and substantiated, such as: taking into consideration the peculiarities of educational activity organization in the content of future foreign languages teachers training; realization of a communicative-playing approach during specialized subject learning; the creative-playing sphere formation in the educational process subjects' interaction in higher educational institution.

The model of the future teachers of a foreign language in primary school forming readiness for educational activity organization was worked out. Its components were: the aim, tasks, principles (psychological, methodical, general didactic, specific organizing), components, stages of training (notional, process-playing, organizing-creative), pedagogical conditions, educational activity organization, criteria, levels and the result.

The important component of experimental studying was the specialized subject "The didactic games organization in the educative process of primary school (on the materials of foreign language studying)", which together with independent work and pedagogical practice provided students with theoretical knowledge, professional skills of an independent, collective and creative activity.

The peculiarities and results of scientific research were shown. The efficiency of the pedagogical conditions was proved. The qualitative and quantitative changes of components characteristics for educational activity organization confirm this fact.

Key words: a foreign language teacher, professional training of teachers, educational activity organization of primary school pupils, a didactic game, readiness of a future teacher to educational activity organization.

Підписано до друку 17. 12. 2010 р.
Формат 60x84/ 16. Друк RESO.
Папір друк. Умовн. друк. арк. 0,9
Замовлення № 96. Наклад 100 прим.

Видрук оригінал-макету:
редакційно-видавничий відділ Тернопільського
національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,
вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, 46027